

БЕКІТЕМІН/Акбота МДХ НЫҢ
«Ақбота МДХ НЫҢ»
менгеруын; Гүлшемаганбетова
«27» 2021 жыл

КЕЛСЕМІН

Эйтеке би аудандык олимбиймүн
басшысы Б.Д. Сейтханов
«_____» 2021 жыл

Вариативтік компонент **«Бәрін білгім келеді»**

(2021-2022 оку жылы)

Дайындаған тәрбиешілер: З.Р.Жанабатова
Э.Ж.Нурмаганбетова

Құмқұдық ауылы - 2021

Түсіндірме жазба

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының 2020 жылғы 5 мамырдағы №182 бұйрық негізіне сүйене отырып, оку жоспарының вариативті бөлігіндегі мектепке дейінгі талабы негізінде ортаңғы тобына арнаулы курс бағдарламасы әзірленді.

Балалардың жас ерекшелігі 3 жас. Бағдарлама 36 тақырыпты қамтиды, алтالық жүктемесі 1 сағат. Бір жыл мерзімге қолдануға күрылған. Оку қызметінің ұзақтығы- 15-20 минут

Мақсаты: Мемлекеттік және ана тілін үйреніп, үлкендермен және құрдастармен қарым-қатынас жасауға талпынысы бар мектепке дейінгі кіші жастағы бала тұлғасын және жақсылық өзара көмек, достық туралы дағдыларын қалыптастыру. Сахналық қойылымдар, ғәрбиелік мәнді әңгімелер, тақпактар арқылы балалардың ойлау қабілетін дамыту.

Міндеттері:

1. Ертеңі мазмұнын сахналау арқылы 3-4 жастағы балалардың тіл байлығын жетілдіру;
2. Дауыс ырғағы арқылы кейіпкерлерінің мінез-құлыштарын көрсете білуге үйрету;
3. Әр-түрлі рөлдерге ойнай білу қызығушылығын дамыту;
4. Басқа балалармен ұжымдық қарым-қатынасқа түсу дағдыларын қалыптастыру;
5. 3-4 жастағы балаларды сахна мәдениетіне тәрбиелеу.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының 2020 жылғы 5 мамырдағы №182 бұйрық өзінене сүйене отырып, оқу жоспарының вариативті бөлігіндегі мектепке дейінгі компонентінің талабы негізінде ортанғы тобына әнаулы курс бағдарламасы әзірленді.

Дұрастырған: «Ақбота» МДҰ тәрбиешілері - З.Р.Жанабатова, Э.Ж.Нурмаганбетова.

«Ақбота» мектепке дейінгі үйимы әдістемелік (педагогикалық)
(мектеп, мектепке дейінгі үйим, мектептен тыс мекеме атауы)

кеңесі отырысында «Бәрін білгім келеді» вариативтік бағдарлама талқыланды.

(курс атауы)

Хаттама № 2

«27» тамыз 2021 жыл

«Ақбота» МДҰ менгерушісі Г.С.Есмаганбетова
(қолы) (аты-жөні)

Бағдарламаның өзектілігі: Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту стандарты талаптарына сәйкес мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылық ойлау мәдениеті мен қиялын дамыту жұмыстарын жүргізуге байланысты ортағы тобына «Қатынас» саласы бойынша «МНЕМОТЕХНИКА» тәсілімен «Бәрін білгім келеді» тақырыбында адаптивтік бағдарлама алынды. Бағдарлама аптасына 1 рет жүргізіледі. 36 сағат берілген. Ондағы басты мақсат тіл дамыту, көркем әдебиет ұқы ары қарай дамыту, байланыстырып оқыту мақсатында негізделді. Балалардың тіл дамыту мен көркем әдебиеттен алған білімдерін осы бағдарламада жағастырып, ертегілердің, тақпактардың, әнгімелердің маңызын, мазмұнын балаларға айтып, көрсету арқылы жүзеге асыру. Сондай-ақ балалардың көз қарасын, олардың қоршаған ортамен байланысын, дүние танымын көңейтуге мүмкіндік береді. Тәрбиешімен бірлескен шығармашылық барысында қабілетті, мектепке дейінгі бала тұлғасын дамытуға мүмкіндік туады. Ұлы педагог А. Сухомлинский: «Скрипка ұстаған адам жамандық жасай алмайды» - дегенді жиі қайталаған. Олай болса, театр мен көркем өнер арқылы бала көкірегіне сондай скрипка ұялатып, оны ойната білу педагогтің басты міндеті болмақ.

Педагогикалық мақсаттылығы:

Мектепке дейінгі баланың «Ертегілер елінде» топтамасының тақырыптарын өмірмен байланыстырып айтуға үйретеміз, баланың қиялына ерік береміз. Ертегі туралы бала өз ойын қиялдай отырып жеткізеді. Басқа ертегілермен салыстыра отырып, білім берумен қатар адамгершілік, еңбек, дене эстетикалық тәрбие беруге аса көніл бөлінеді. Ертегі кейіпкерлерін рөлдерге бөліп, ойнай білуге үйрету. Ертегілерді толығымен айта білуге іскерлігін жетілдіру.

Күтілетін нәтиже:

- Балалардың бойында өзіндік көзқарастар қалыптастыру;
- Танымдық қабілеттері артып, өз бетінше шешім шығара білуге дағдыланады;
- Еске сактау қабілеті мен ойлау жүйесін жетілдіру;
- Зеректік пен тапқырлық арқылы шешілетін дәстүрден тыс тапсырмаларға сұраныс туындаиды;
- Мәдениеттілігі қалыптасып, ерік қасиеттері дамиды.

**«Бәрін білгім келеді» вариативтік бағдарламасының перспективалық жоспары
аптасына 1 сағат, жыльына 36 сағат**

№	Тақырыбы	Сағат саны
1	«Театр әлемі»	1
2	«Театр әлеміне саяхат»	1
3	«Жаксы сез жарым ырыс»	1
4	«Достар ертегісі»	1
5	«Баланың айласы»	1
6	«Екі лақ»	1
7	«Құыршактар»	1
8	«Қайдан келдің бауырсақ?»	1
9	«Қайырымды қоян». (ертеғі)	1
10	«Адасқан құмырска»	1
11	«Ойыншықтар» Н. Әлімқұлов.	1
12	«Үш аю» ертегесі	1
13	«Жеті лақ»	1
14	«Екі сараң қонжық»	1
15	«Онға дейін санай билетін лақ» ертегесі	1
16	«Қызыл телпек»	1
17	«Қоянның үйі»	1
18	«Тұлқі мен ешкі»	1
19	«Мактаншақ қоян»	1
20	«Қолғап»украин халық ертегесі.	1
21	«Аяз ата сиқыры» ертегесі	1
22	«Дәрігер Айболит » ертеғі.	1
23	«Жыл басына таласқан хайуанненнар» ертегесі	1
24	«Кияр мен капуста» ертегесі	1

25	«Бидай мен қаңбак» А.Токмағанбетов	1
26	«Қайырымды бала» Б.Данабеков	1
27	«Арыстан мен тышқан» (латыш ертегіci)	1
28	«Кияр мен капуста» ертегіci	1
29	«Гүл туралы аңыз». Мнемотехника тәсілімен	1
30	«Қайдан келдін бауырсақ?»	1
31	«Такпақ айта білемін» Мнемотехника тәсілі	1
32	«Еңбек , бәрін женбек»	1
33	«Біз бақытты баламыз»	1
34	«Орман дәрігері» Ертегі.	1
35	«Нан қайдан шығады?»	1
36	«Ертегі еліне саяхат»	1

Авторлық бағдарламаны әдістемелік және техникалық жараптандыру

№	Тақырыбы	Білім беру процесін үйымдастыру тәсілдері мен әдістері	Дидактикалық материалдар	Техникалық жабдықталуы	Қорытынды
1	«Театр әлемі»	Миға шабуыл әдісі Театр туралы түсінік беру. Ертегі желісін сахналу Сергіту сәті	Тұрлі қуыршактар, «Уш аю» ертегісінің кейіпкерлері	Видеопроектор	Ертегінің желісін, мазмұнын түсінді.
2	«Театр әлеміне саяхат»	Тақпактар Өлендер Пікірталас	Алжапқыш ертегісін жасау	Слайд көрсету	Ертегі кейіпкерлерін сомдам үйренді
3	«Жақсы сез жарым ырыс»	Тақпақ жаттау Шапалақ әдісімен бағалау	Суреттермен жұмыс	Көрнекіліктер	Жақсы мен жаманды ажыратада білді
4	«Достар ертегісі»	Мнемокестемен жұмыс.	Үстел үсті театры	Достар туралы суреттер	Кейіпкерлердің сез мәнерін, кимыл-козгалысын көлтіріп ойнауга үйренді

5	«Баланың айласы»	Ертегі кітабы Сұрақ-жауап	Саусак театры	Слайдпен көрсету	Жақсылық пен жамандықты ажыратып үйренді
6	«Екі лак»	Ертегіні оқып беру Сұрақ- жауап	Үй жануарларының суреттері	Видеопроектор	Ертегіні сахналауды үйренді
7	«Қырышактар»	Мнемокестемен тақпактар	Жұмсақ ойыншықтар Қырышак театры	Видеопроектор	Ойыншықтарға ұқыптылықпен қарауды түсінді
8	«Қайдан келдің бауырсақ?»	Тақырыпты түсіндіру Сұрақ- жауап	Фланелеграф театры	Презентация	Нанды қадірлеу керектігін түсінді Ас атасы-нан мақалын жаттады
9	«Қайырымды қоян». (ертегі)	Ертегіні айту	Ертегі кітапшасы Атрибут	Теледидар	Достыкты үлгі ете отырып, достыққа адал болу қажеттігін түсінді.
10	«Адасқан құмырска»	Түсіндіру Көрсету Сұрақ- жауап Ғажайып сәт	Ертегі мазмұнын сахналау, слайд Атрибут	Видеопроектор	Мәдениеттілікті, адамгершілікті, бір-біріне адал, шынайы дос болып, әрқашан көмектесіп, қажет нәрселерімен бөлісептін нағыз достар болуды үйренді
11	«Ойыншықтар» Н. Әлімқұлов.	Өлеңді оқу Мнемокесте Сұрақ- жауап	Ойыншықтар, бейнеленген суреттер	Слайд арқылы көрсету	Өлеңнің мазмұнын түсініп, жатқа айтабіледі

12	«Үш аю» ертегіci	Көрсету, түсіндіру, үйрету, сұрап- жауап	Үйшік, орман, талдар, орындық, маскалар, тесек орны, ботқа, ыдыстар, себет, унтаспа	Видеопроектор	Ертегіні мнемотехника арқылы қайталауды үйренді
13	«Жеті лақ»	Кіріспе әңгіме Сұрап -жауап	Ертегі кейіпкерлерінің саусаққа киетін түрлери	Теледидар	Рөлдерге бөлініп сахналауды үйренді
14	«Екі сараң қонжық»	Жұмбак шешу, ой қозғау, қызығушылығын ояту, сұрап- жауап, сергіту, ойын, мадақтау	Слайд арқылы суреттер көрсету	Теледидар	Ертегі кейіпкерлерінің жағымды, жағымсыз қасиеттерін көріп, олардың іс-әрекеттерін бағалай білді.
15	«Онға дейін санай білетін лақ» ертегіci	Көрсету, түсіндіру, үйрету, сұрап- жауап, сергіту сәті, ойын, жұмбактар, тактикастар.	Ешкінің бетпердесі, 7 лақпен қасқырдың суреттері, тапсырмалардың үлгілері, сандардың суреттері.	Теледидар	Ертегіні рөлге бөліп ойнауды үйренді.
16	«Қызыл телпек»	Әңгімелесу, түсіндіру, сұрап қою, жауап алу	Ертегінің мазмұнына байланысты суреттер	Видеопроектор	Ертегінің мазмұнын толық білді
17	«Қоянның үйі»	Әңгімелеу, көрсету, сұрап-жауап	Үйшік, Қоян, Тұлкі, Аю, Ит т.б	Теледидар	Балалар ертегінің мінез-құлқын бере білді
18	«Тұлкі мен ешкі»	Көрсету, түсіндіру, үйрету, сұрап-	Макет, тұлкі, ешкі мүсін, жабысқақ	Видеопроектор	Ертегіні толық менгерді

		жауап, сергіту сәті, ойын, жұмбақтар, тақпактар.	суреттер		
19	«Мактансаш қоян»	Түсіндіру, көрсету, сергіту сәті, ойын	Ертегі мазмұнын бейнелейтін суреттер	Теледидар	Ертегі кейіпкерлерін ойнауды үйренді
20	«Көлғап» украин халық ертегісі.	Ертегінің оқып беру, түсіндіру, көрсету	Ертегі кейіпкерлерінің бетперделері	Видеопроектор	Рөлдерге бөлініп сахналауды үйренді
21	«Аяз ата сиқыры» ертегісі	Сұрақ- жауап, әңгімелеу, драмалау	Түрлі кейіпкерлер киімі	Проектор, слайд	Саусақ театры арқылы сахналауды үйренді
22	«Дәрігер Айболит» ертегі.	Ойын ойнау арқылы әңгімелесу, сұрақ- жауап, тақпактар	Дәрігер халаты, құрал жабдықтары, сұлғі сабын, су, тіс шеткасы суреттері	Үнтаспа, слайд	Денсаулықты қалай сақтау керектігі туралы білді
23	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісі	Сұрақ- жауап, тындау, мәнерлеп айтуды	Кейіпкерлер киімі, қол еңбегіне арналған кажетті құралдар, түрлі- түсті суреттер	Үнтаспа, видеопроектор	Жыл аттарын білді, ертегі кейіпкерлерінің қымылдарын бейнеледі
24	«Кияр мен капуста» ертегісі	Ойын ойнау арқылы әңгімелесу, сұрақ- жауап, кекөністер туралы тақпактар	Кияр мен капустаның атрибуты Ертегі мазмұнын бейнелейтін суреттер	Теледидар	Ертегі желісін сахналауды үйренді
25	«Бидай мен қаңбақ» А. Тоқмағанбетов	Сұрақ- жауап, түсіндіру, Жұмбақтар жасыру	Суреттер, бидай қатырмасы, өскіні, қаңбақ шебі,	Проектор	Балаларға қаңбақтың бойындағы қасиеттері ұнады

26	«Қайырымды бала» Б.Данабеков	Диалог,сурет салу,жүптық жұмыс	Тақырыптық суреттер	Проектор	Жақсы касиеттерді игерді
27	«Арыстан мен тышқан» (латыш ертегіci)	Сұрақ-жауап, әңгімелеу	Сюжеттік суреттер, дидактикалық материалдар.	Теледидар	Балалар, айтқан сөзде, берген уәдеде тұру керек екенін үқты.
28	«Қияр мен капуста» ертегіci	Ойын ойнау арқылы әңгімелесу, сұрақ-жауап, көкөністер туралы такпактар	Қияр мен капустаның атрибуты Ертегі мазмұнын бейнелейтін суреттер	Теледидар	Ертегі желісін сахналауды үйренді
29	«Гүл туралы аныз». Мнемотехника тәсілімен	Түсіндіру, сұрақ-жауап жүмбақтар	Мнемокесте	Проектор	Мнемокестемен ертегі желісін айта білді
30	«Қайдан келдін бауырсақ?»	Түсіндіру,оку, әңгімелеу, жана сөздер мағынасын түсіндіру,оын, сергіту сәті.	Нан туралы әр түрлі суреттер, нанның дастарханға қалай келетіні жайлы, ертегі бойынша суреттер	Проектор	Мнемотехника тәсілі арқылы ертегінің мазмұнын айта білді
31	«Тақпак айта білемін» Мнемотехника тәсілі	Мнемокестемен суреттер арқылы тақпак айтып үйрету	Мнемокесте Тақпактарға байланысты суреттер	Проектор	Тақпактарды жатқа айтуды үйренді
32	«Еңбек , бәрін жеңбек»	Мнемокестемен жұмыс	Сюжетті суреттер,нан, диірмен,бидай,ұн,тоқаш	Теледидар	Балалар еңбек туралы мақал-мәтелдер айтып үйренді

33	«Біз бакытты баламыз»	Сахналық көрініс	Слайд, шарлармен безендіру	Слайдшоу	Дендерінің саулығы, бейбіт өмірлері, жанұяларының татулығы екенін түсініп білді
34	Орман дәрігері. Ертегі	Көрсету, түсіндіру, әнгімелу, сергіту жаттығуы, ғажайып сәт, балалардың қысқаша қойылымы	Құстар бейнеленген атрибуттар, үнтаспа, құстардың костюмдері	Теледидар	Құстарға қамкор болуды үйренді.
35	«Нан қайдан шығады?»	Түсіндіру, әнгімелу, көрсету	Нанның түрлері, бидай, комбайн, диірменнің суреті	Проектор	Үлкендердің енбегін бағалауды, нанның қайдан қалай келетінін білді
36	Ертегі еліне саяхат	Ертегілерді ролик арқылы түсіндіру, сұрақ- жауап	Ертегілер кейіпкерлерінің атрибуттары	Проектор	Өтілген ертегілердің барлығын айта білді

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Аймағанбетова Қ. « Мен және бәрі,бәрі,бәрі» , «Аруна» баспасы 2014 ж .
- 2.«Бала мен балабақша» Алматы. Педагогикалық журнал №7.2018ж
- 3.Елубаев.А.Е. «Балаларға базарлық» Алматы кітап 2011ж
- 4.Кежек Ысқақ «Сырымды айтам деп, шынымды айттым...» Алматы баспасы
- 5.Назарбаева.С.А. «Өзін – өзі тану»
- 6.Орынбаева.Ә.Т. «Сүйікті сиқырлы ертегілер»
- 7.Өтетілеуұлы Ермек «Әдептілік әдемілік»
- 8.Сөйлеуді дамыту, Көркем әдебиет» пәндерінде шағын орталық топтарына арналған дидактикалық материалдар.
- 9.«Бала және балабақша журналы». 2009-2010ж.
10. «Балапан журналы» 2007-2010ж.
- 11 Отбасы және балабақша журналдары 2008-2011ж.
12. Уй жануарлары. Ж.Қалжанова Аруна баспасы, 2017ж

